

A: allen m.u.v. SP en GL tegen punt 3.2
B: unaniem
C: unaniem
D: allen m.u.v. SP-GL

Agendanr.: **16**
Voorstelnr.: RB2014134
Onderwerp: Beleidskader Participatiewet en verordeningen maatregelen WWB en Participatiewet voor wat betreft het re-integratieaspect
Programma: sociaal

Reden van agendering: ter besluitvorming

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 4 november 2014

Probleemstelling

Het kabinet neemt maatregelen om te stimuleren dat zoveel mogelijk mensen (gaan) participeren en dat zij, waar nodig, ondersteuning krijgen om dit te realiseren. De nieuwe regels staan in de Participatiewet die per 1 januari 2015 van kracht wordt. Met de Participatiewet komt er één regeling voor iedereen die voorheen aangewezen zou zijn op de Wet werk en bijstand, Wajong of Wet sociale werkvoorziening.

In verband met de invoering van de participatiewet dienen een aantal verordeningen en een beleidskader te worden vastgesteld:

- A het Beleidskader Participatiewet Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk 2015-2018;
- B De Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ gemeente Heerhugowaard 2015;
- C De Verordening loonkostensubsidie Participatiewet gemeente Heerhugowaard 2015;
- D De verordening tegenprestatie gemeente Heerhugowaard 2015.

Inleiding / bestuurlijke achtergrond

Iedereen die kan werken, maar het op de arbeidsmarkt zonder steuntje in de rug niet redt, valt vanaf 1 januari 2015 onder de Participatiewet. De Participatiewet is er namelijk om zoveel mogelijk mensen, met of zonder beperking, werk te laten vinden. De Participatiewet vervangt de Wet Werk en Bijstand, Wsw en een groot deel van de Wajong. De gemeente voert de Participatiewet uit, zorgt voor begeleiding naar werk en zorgt voor een uitkering als dat nodig is.

Oplossingsrichtingen

Het Beleidskader Participatiewet

In het beleidskader Participatiewet zijn de effecten beschreven van de invoering van de Participatiewet, en zijn verder de beoogde uitgangspunten beschreven voor de uitvoering. Aansluitend op het eerder door de Raad vastgestelde visiedocument, legt het college de Raad een beleidskader waarin de uitgangspunten en de richting voor de uitvoering van deze wet (zoals opgenomen in het visiedocument) worden uitgewerkt. Doelstelling is om kaders te stellen voor de uitvoering van de Participatiewet. Uitgangspunt is dat we binnen het beschikbare budget de doelgroep van de Participatiewet zo optimaal mogelijk kunnen bedienen.

Het beleidskader is tot stand gekomen binnen de regionale projectgroep Participatiewet waarin alle 8 gemeenten van de regio Alkmaar vertegenwoordigd zijn. Na het besluit vooralsnog niet te koersen op een uitvoering door één regionale sociale dienst zijn er twee samenwerkingsverbanden tot stand gekomen: De ISD-Hal en samenwerkingsverband BUCH. In het beleidskader wordt beschreven welke instrumenten het college kan/wil inzetten voor de

(nieuwe) gemeentelijke doelgroep, evenals de ambities en beoogde resultaten die daaraan gekoppeld zijn. Dit, om mensen met een uitkering zo veel als mogelijk een traject richting werk aan te bieden. Welke instrumenten voor wie kunnen worden ingezet, is voor een groot deel maatwerk. Daarbij is de verdeling in doelgroepen belangrijk.

Samenvattend wil het college de volgende instrumenten aanbieden:

1. Het aanbieden van beschut werk.

Eén van de instrumenten die gemeenten kunnen inzetten is de nieuwe voorziening beschut werk. Beschut werk is bedoeld voor mensen die door hun lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding en aanpassingen van de werkplek nodig hebben, dat niet van een reguliere werkgever mag worden verwacht dat hij deze mensen in dienst neemt. Met de voorziening beschut werk kan de gemeente deze mensen toch in een dienstbetrekking laten werken. De gemeente kan deze dienstbetrekking organiseren bij het SW bedrijf maar ook bij een reguliere werkgever die deze begeleiding en aanpassingen wel (met ondersteuning door een gemeente) kan aanbieden. Deze mensen krijgen een dienstverband, gekoppeld aan een cao, waarvoor de gemeente de rol van werkgever vervult. De beloning begint op wettelijk minimumloon. De gemeente kan voor deze werknemers loonkostensubsidie verstrekken. Het UWV zal een rol krijgen bij de vaststelling of iemand in staat is om het wettelijk minimumloon te verdienen en of iemand zoveel begeleiding nodig heeft dat beschut werk voor de hand ligt.

Het college wil het instrument beschut werken inzetten voor de doelgroep met een loonwaarde van < 30%, en voor de uitvoering daarvan afspraken maken met het WNK.

2. Het invullen van de tegenprestatie

Vanaf 2015 zijn gemeenten verplicht om bij verordening regels te stellen over het opdragen van een tegenprestatie aan mensen met een uitkering.. De werkzaamheden die kunnen worden opgedragen moeten onbetaald, additioneel en maatschappelijk nuttig zijn en mogen niet leiden tot verdringing. Daarbij moeten de werkzaamheden nauwkeurig omschreven zijn, afgestemd zijn op de mogelijkheden en capaciteiten van betrokkene en beperkt in duur en omvang.

Het college kiest ervoor de tegenprestatie in te zetten voor alle uitkeringsgerechtigden met een lange afstand tot de arbeidsmarkt, die geen re-integratieverplichting hebben en die niet op een andere manier maatschappelijk nuttig bezig zijn. Wij hanteren als uitgangspunt dat de klant de maatschappelijke tegenprestatie – in welke vorm dan ook- zelf regelt en als dat niet lukt, terwijl de klant wel in staat is om iets te doen voor de maatschappij, actief een tegenprestatie wordt aangeboden. De klantmanager heeft hierop de regie en bepaalt het moment-maatwerk- waarop 'zelf zoeken' overgaat in een actief aanbod door de gemeente.

3. Het inzetten van de volgende instrumenten.

Het college heeft in het beleidskader een overzicht opgenomen van de verschillende instrumenten die kunnen worden ingezet

Het college wil de in het beleidskader genoemde instrumenten optimaal inzetten voor de verschillende doelgroepen

4. De uitwerking van de verschillende dienstverleningsarrangementen op basis van onderstaande eerder in het visiedocument benoemde indeling van de doelgroepen.

Doelgroep	Doelstelling
1 (bijna) volledige loonwaarde 80% en hoger	Uitkeringsduur minimaliseren: Deze mensen zijn in principe zelfredzaam; we concentreren ons daarom op snelle uitstroom en rechtmatigheid.
2 beperkte loonwaarde 30-80%	Verhogen arbeidsproductiviteit: Deze mensen hebben (tijdelijk) ondersteuning nodig. We streven naar het verhogen van het verdienvermogen tot boven het minimumloon en uitstroom naar regulier werk.
3 Beschut loonwaarde minder dan 30%	Verhogen efficiency begeleiding en eventueel verhogen maatschappelijke participatie: Deze mensen hebben blijvend ondersteuning nodig. Ook na ondersteuning zullen zij het minimumloon niet verdienen. Winst is te halen in het omlaag brengen van de kosten van begeleiding en het realiseren van (beperkt) verdienvermogen. Eventueel inzet van trajecten voor maatschappelijke participatie.
4 zorg	Verhogen efficiency uitkeringsadministratie en eventueel verhogen maatschappelijke participatie: Deze mensen zullen moeilijk zonder ondersteuning (on)betaald werk kunnen verrichten en investeringen om hen te re-integreren zijn onrendabel. We zetten daarom geen re-integratie instrumenten in, maar eventueel trajecten voor maatschappelijke participatie en zorgen voor een efficiënte inkomensverstrekking.

Het college wil dienstverleningsarrangementen uitwerken zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het beleidskader op basis van de hierboven genoemde indeling in doelgroepen.

De verordeningen over re-integratie, tegenprestatie en loonkostensubsidie

1. De Re-integratieverordening

Er is gekozen voor een algemene, globale verordening. Dit heeft te maken met de aard van de opdracht die de raad heeft gekregen, te weten het bij verordening regels stellen waarin het beleid van de gemeente ten aanzien van haar re-integratietraject wordt neergelegd.

Hieruit moet onder andere aandacht blijken voor de in de Participatiewet onderscheiden doelgroepen en de daarbinnen te onderscheiden subgroepen.

In de verordening is expliciet opgenomen regels met betrekking tot invoeren beschut werk en de no-risk polis.

2. De verordening Tegenprestatie

Het college is bevoegd een belanghebbende te verplichten naar vermogen een tegenprestatie te verrichten, ook als die tegenprestatie niet direct samenhangt met arbeidsinschakeling. Een belanghebbende van achttien jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd is vanaf de dag van melding gehouden naar vermogen een tegenprestatie te verrichten. De tegenprestatie bestaat uit de plicht om naar vermogen door het college opgedragen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden te verrichten, naast of in aanvulling op reguliere arbeid en die niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt.

Het college wil bij de uitvoering van dit instrument gebruik maken van de expertise van de Vrijwilligers centrale regio Alkmaar.

3. De verordening Loonkostensubsidie

Deze verordening geeft uitvoering aan artikel 6, tweede lid, van de Participatiewet. Overeenkomstig deze bepaling dient de gemeenteraad bij verordening regels vast te stellen over de doelgroep loonkostensubsidie en de loonwaarde.

De regels dienen in ieder geval te bepalen:

- de wijze waarop wordt vastgesteld wie tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort, en
- de wijze waarop de loonwaarde wordt vastgesteld.

Financiële gevolgen:

Het Participatiebudget wordt uitgebreid met de vroegere Rijksbijdrage Wsw en een deel van de re-integratiemiddelen van het UWV (nieuwe instroom vanaf 1 januari 2015). Hierop wordt bezuinigd. Per saldo neemt het totale budget af met ruim 20% in de periode 2014-2018. Ook in de jaren daarna blijft het budget afnemen als gevolg van de afschaffing van de Wsw.

De budgetten die gemeenten vanaf 2015 krijgen voor het uitkeren van de bijstand en de loonkostensubsidie zijn gepubliceerd op Gemeenteloket SZW.

Het budget voor bijstandsuitkeringen wordt met de inwerkingtreding van de Participatiewet op 1 januari 2015 op een nieuwe manier verdeeld. Bij de verdeling van de bijstandsbudgetten wordt vanaf 1 januari 2015 gebruikgemaakt van het nieuw gekozen 'multiniveau-model'.

Dit model houdt rekening met alle objectieve kenmerken van de huishoudens in een gemeente, die van belang zijn voor de kans dat een huishouden een bijstandsuitkering ontvangt. Het gaat dan om het type huishouden, waarbij onder andere wordt gekeken naar gezinssamenstelling, leeftijd, opleiding en het wel of niet hebben van gezinsleden met een arbeidsbeperking.

Ook wordt specifieke informatie over de regionale arbeidsmarkt betrokken bij het vaststellen van het budget. Op basis van deze gegevens wordt uiteindelijk het budget van in totaal € 5,5 miljard onder gemeenten verdeeld. Om de effecten die met de overgang naar een nieuw model gepaard gaan te beperken, is er een overgangsregeling, waarbij rekening wordt gehouden met de historische uitgaven van gemeenten.

In het beleidskader wordt uitgebreid ingegaan op de beschikbare middelen voor uitvoering van de Participatiewet vanaf 2015.

Advisering CAR

De Clienten Adviesraad (CAR) heeft per verordening en apart voor het beleidskader een advies gegeven. Deze adviezen voegen wij als bijlage bij. Hieronder geven wij een reactie op de door hen gegeven adviezen.

Re-integratieverordening

De CAR adviseert positief over deze verordening.

Verordening Tegenprestatie

Het college is verheugd te vernemen dat de CAR is ingenomen met de evenwichtige benadering van de tegenprestatie die uit de tekst van de verordening spreekt. De CAR adviseert om jaarlijks een verslag te doen van de resultaten van de inzet van dit instrument. Het college wil graag aan dit advies tegemoetkomen, omdat ook zij de werking van dit voor de gemeenten nieuwe instrument wil toetsen op wenselijk, haalbaarheid en resultaten. Bij de rapportage zal ook de CAR of een nog te vormen regionale cliëntenraad worden betrokken.

Het college houdt vast aan de in de verordening genoemde termijnen. Uit het jaarlijks op te stellen voortgangsverslag zal blijken in hoeverre dit haalbare termijnen zijn en zo niet, of aanpassing dan noodzakelijk is. Genoemde termijnen zijn ook maximaal, waarbij rekening gehouden wordt met de persoonlijke belastbaarheid van betrokkenen. Ook wordt zorgvuldig omgegaan met het opleggen van een tegenprestatie (of vrijwilligerswerk) waar (mogelijk) de veiligheid in het geding is. We zullen een klant evenmin verplichten vrijwilligerswerk te doen dat onveilig is.

In een besluit tot het opdragen van een tegenprestatie wordt de mogelijkheid van bezwaar en beroep opgenomen.

Verordening Loonkostensubsidie

De CAR adviseert het college een evenwichtig en transparant beleidskader te formuleren met betrekking tot de inzet van het instrument van de loonkostensubsidie in relatie tot de verschillende nieuwe en bestaande doelgroepen. Het college verwijst naar het beleidskader, wat separaat ter advisering is toegezonden. Daarin wordt een kader geschetst voor inzet van het instrument Loonkostensubsidie.

Beleidskader Participatiewet Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk 2015-2018.

Het college is het eens met de stelling dat de doelgroepindeling uit het dienstverleningsmodel prioriteit meteen moet worden toegepast. In beleidskader wordt dan ook voorgesteld om vanaf 1 januari 2015 nieuwe instroom op basis van de 4 doelgroepen in te delen. Het huidige bestand is op basis van vergelijking criteria Participatieladder en nieuwe vier doelgroepen en onze huidige kennis in beeld gebracht in relatie tot de indeling Participatiewet. In de loop van 2015 zal huidige bestand naar nieuwe indeling overgaan. De indeling in doelgroepen is inderdaad niet statisch, maar groei en omstandigheden kunnen voor herschikking zorgen.

Loonkostensubsidie: In het Beleidskader waar het instrument loonkostensubsidie wordt toegelicht neemt het college niet op dat ook vermeld moet worden dat deze subsidie ook in de publieke sector kan worden ingezet; in de toelichting van de wet op dit onderdeel wordt dit punt al benoemd. Het college gaat beleidsregels opstellen waarin de criteria voor vaststellen van de loonwaarde worden opgenomen. Het voert te ver om uitvoeringsmaatregelen en criteria, op te nemen in het beleidskader. In principe kunnen alle doelgroepen, zowel zittend bestand als nieuwe instroom gebruik maken van loonkostensubsidie, mits dat het meest geschikte instrument is.

Garantiebanen: Het college zal uiteraard, als werkgever, het aan haar opgedragen gedeelte van het qoutum invullen. Binnen het werkbedrijf worden daar nadere afspraken over gemaakt, zodra bekend is wat de verdeling over de deelnemende partijen wordt.

Tegenprestatie: Het college heeft zeker aandacht voor verdringing bij het invullen van de tegenprestatie en zal bij de beoordeling van het aanbod van tegenprestatie activiteiten hier zeker op controleren. Inmiddels is duidelijk geworden dat de middelen participatiebudget vanaf 2015 als een integratie-uitkering worden toegevoegd aan het gemeentefonds (Algemene Uitkering). De middelen zijn dan vrij te besteden. Dus ook eventuele kosten tegen]prestatie kunnen daaruit worden gedekt. De tekst in het beleidskader is hierop aangepast.

Communicatie:

Waar nodig worden klanten individueel worden ingelicht over de gevolgen van de invoering van de participatiewet. Iedere klant ontvangt een nieuwe beschikking.

Samenvatting

U wordt verzocht een aantal verordeningen en beleidskader vast te stellen ten behoeve van het re-integratieaspect van de Participatiewet.

Voorstel / besluit:

De volgende verordeningen en beleidskader vast te stellen:

- het Beleidskader Participatiewet Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk 2015-2018;
- De Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ gemeente Heerhugowaard 2015;
- De Verordening loonkostensubsidie Participatiewet gemeente Heerhugowaard 2015;
- De verordening tegenprestatie gemeente Heerhugowaard 2015.

Bijlagenr.	Titel/Onderwerp
AVV14-006	Verordening loonkostensubsidie
AVV14-007	Verordening tegenprestatie
AVV14-008	Re-integratieverordening
BIJ14-685	Beleidskader participatiewet Heerhugowaard, Langedijk en Alkmaar 2015-2018
BIJ14-686	Advies CAR over re-integratieverordening
BIJ14-687	Advies CAR over verordening loonkostensubsidie
BIJ14-688	Advies CAR over verordening tegenprestatie
BIJ14-689	Advies CAR over beleidskader participatiewet
BIJ14-690	Bijlage bij Advies CAR over beleidskader participatiewet

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,

de secretaris,

de burgemeester,

Advies commissie Maatschappelijke Ontwikkeling d.d. 4 december 2014

RB2014134 Beleidskader Participatiewet en verordeningen maatregelen WWB en Participatiewet voor wat betreft het re-integratieaspect :

Bespreekstuk

A: allen nuv SP + GL tegen
punt 3.2
B: allen
C: allen
D: allen nuv SP en GL

Voor	↑
Tegen	↓

Nr.: RB2014134

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 4 november 2014;

gelet op het advies van de commissie Maatschappelijke ontwikkeling d.d. 4 december 2014;

gelet op:

- artikel 6, tweede lid, van de Participatiewet;
- artikel 8a, eerste lid, onderdeel a, b, c, d en e en tweede lid, en 10b, vierde lid van de Participatiewet,
- artikel 34, 35 en 36 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers,
- artikel 34, 35 en 36 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;

besluit

Vast te stellen:

- A** het Beleidskader Participatiewet Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk 2015-2018;
- B** De Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ gemeente Heerhugowaard 2015;
- C** De Verordening loonkostensubsidie Participatiewet gemeente Heerhugowaard 2015;
- D** De verordening tegenprestatie gemeente Heerhugowaard 2015.

Heerhugowaard, 16 december 2014

De Raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,